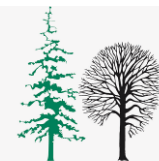

ZAVOD za GOZDOVE SLOVENIJE

GOZDARSKI INŠTITUT SLOVENIJE
SLOVENIAN FORESTRY INSTITUTE

Podlubniki v Sloveniji in njihovo obvladovanje

Hotedršica, 21. junij 2016

Marija Kolšek, ZGS

Dr. Maarten de Groot, GIS

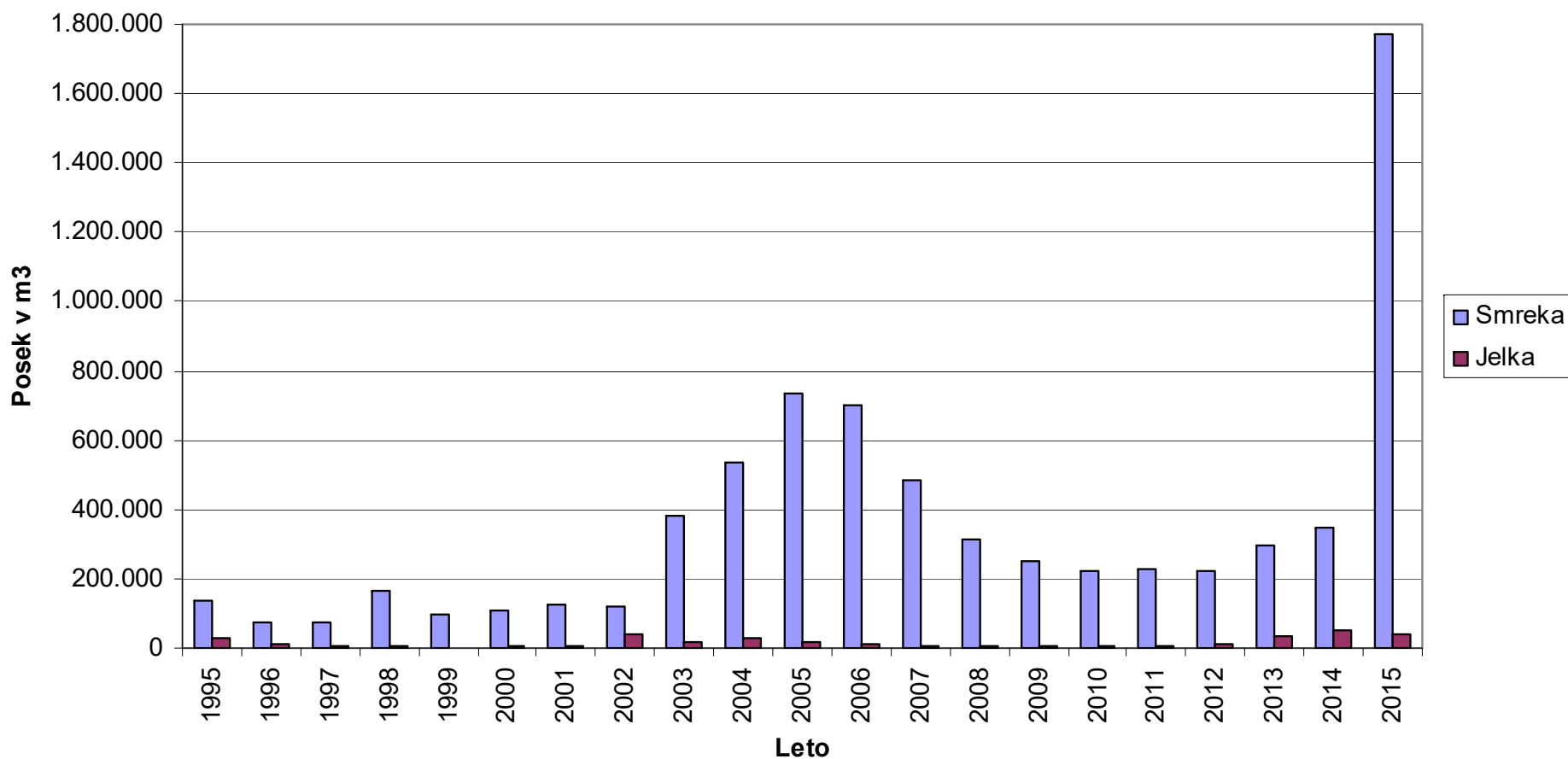

ZAVOD za GOZDOVE SLOVENIJE

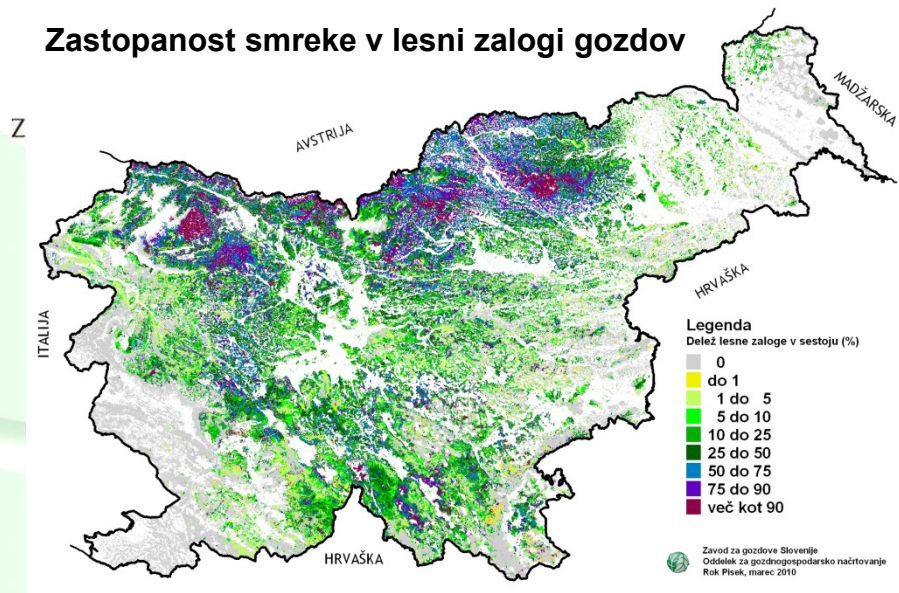

GOZDARSKI INŠTITUT SLOVENIJE
SLOVENIAN FORESTRY INSTITUTE

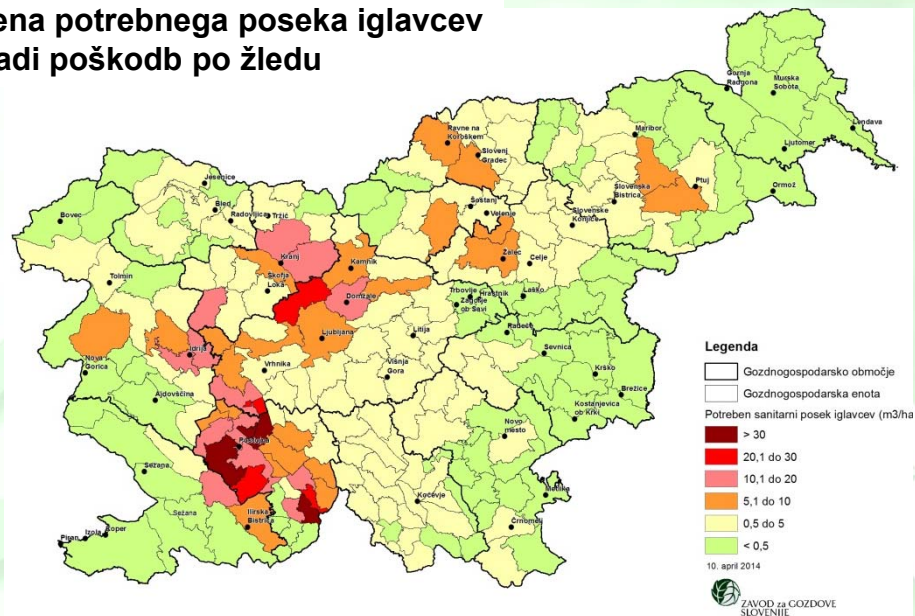
Posek zaradi podlubnikov po letih v obdobju 1995-2015 v gozdovih Slovenije

Zastopanost smreke v lesni zalogi gozdov

Ocena potrebnega poseka iglavcev zaradi poškodb po žledu

Ocena škode:

- žled 2014: 214 mio €
- Podlubniki 2015: 102 mio €

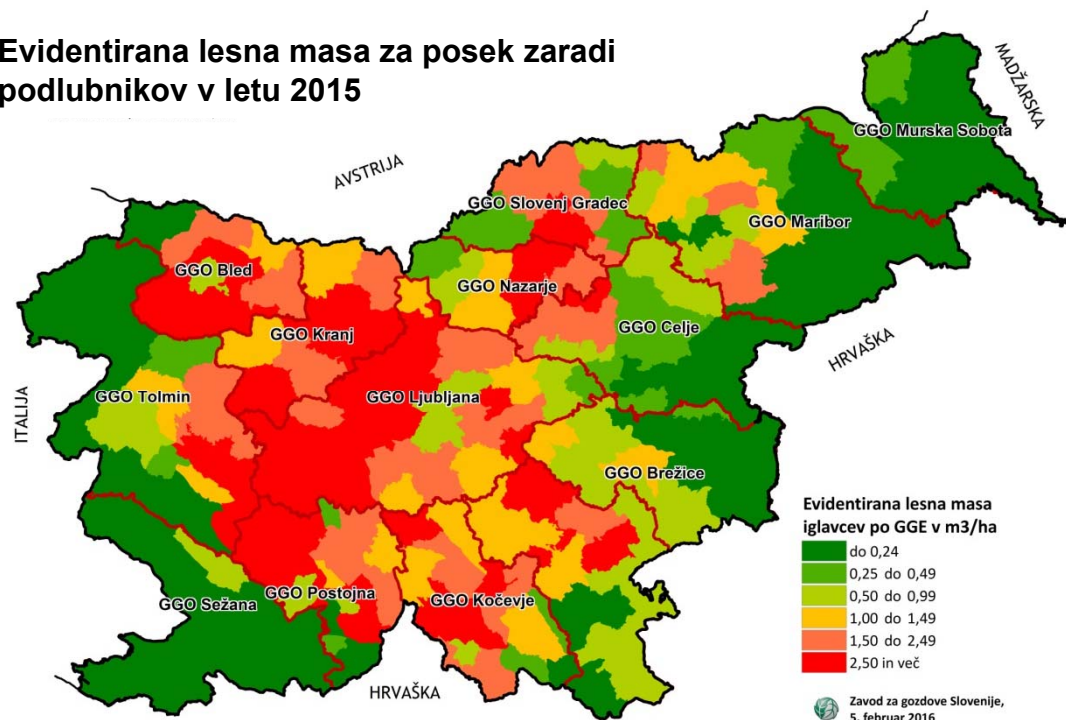
Ocena površine gozda potrebne obnove (naravne+ umetne):

- žled 2014: 13.800 ha (2 % poškodovanega območja)
- podlubniki 2015: 2.300 ha

Ocena površine gozda potrebne obnove s sajenjem:

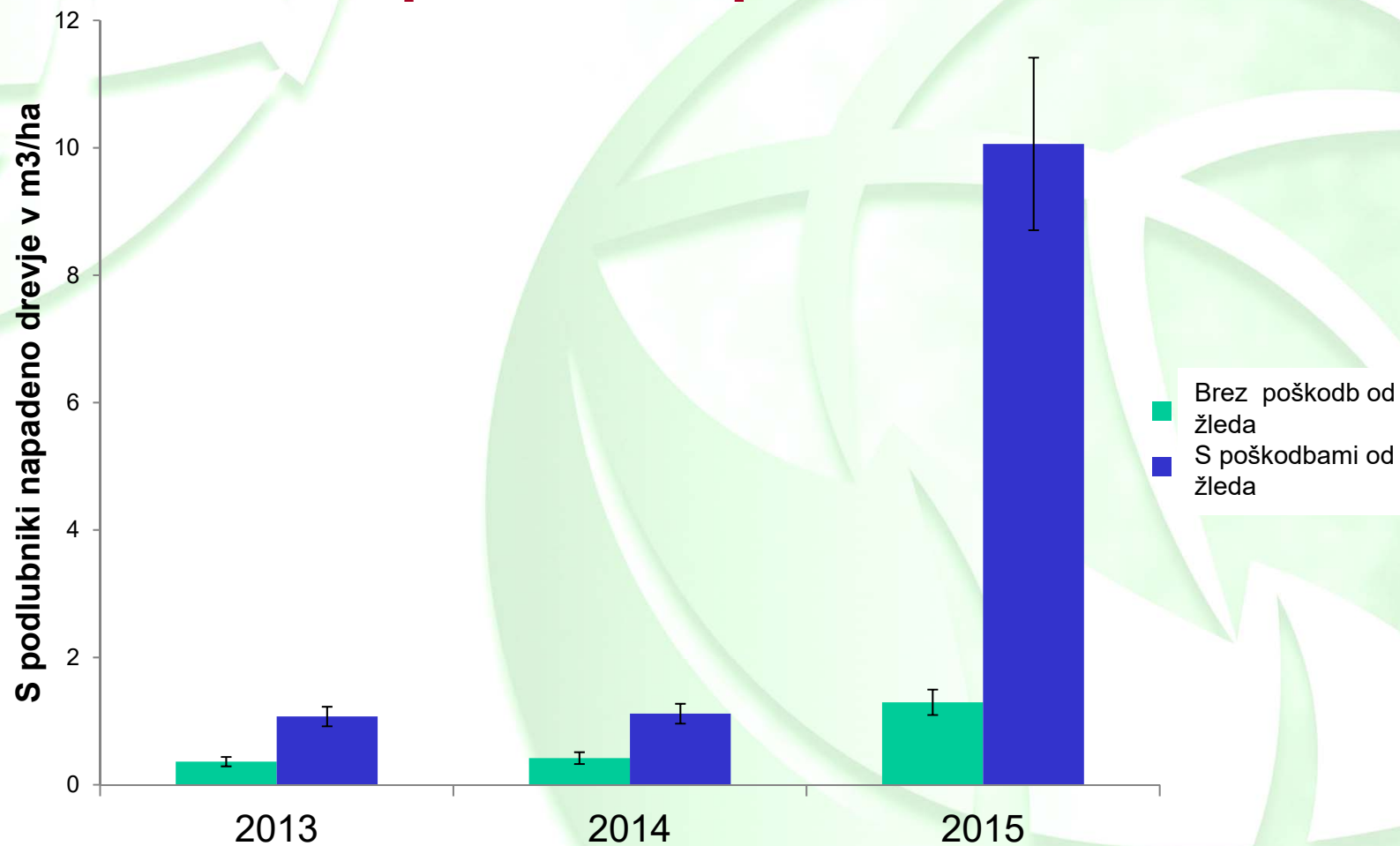
- žled 2014: 880 ha (6 %)
- podlubniki 2015: 430 ha (19 %)

Evidentirana lesna masa za posek zaradi podlubnikov v letu 2015

Poškodbe po podlubnikih glede na poškodbe po žledu

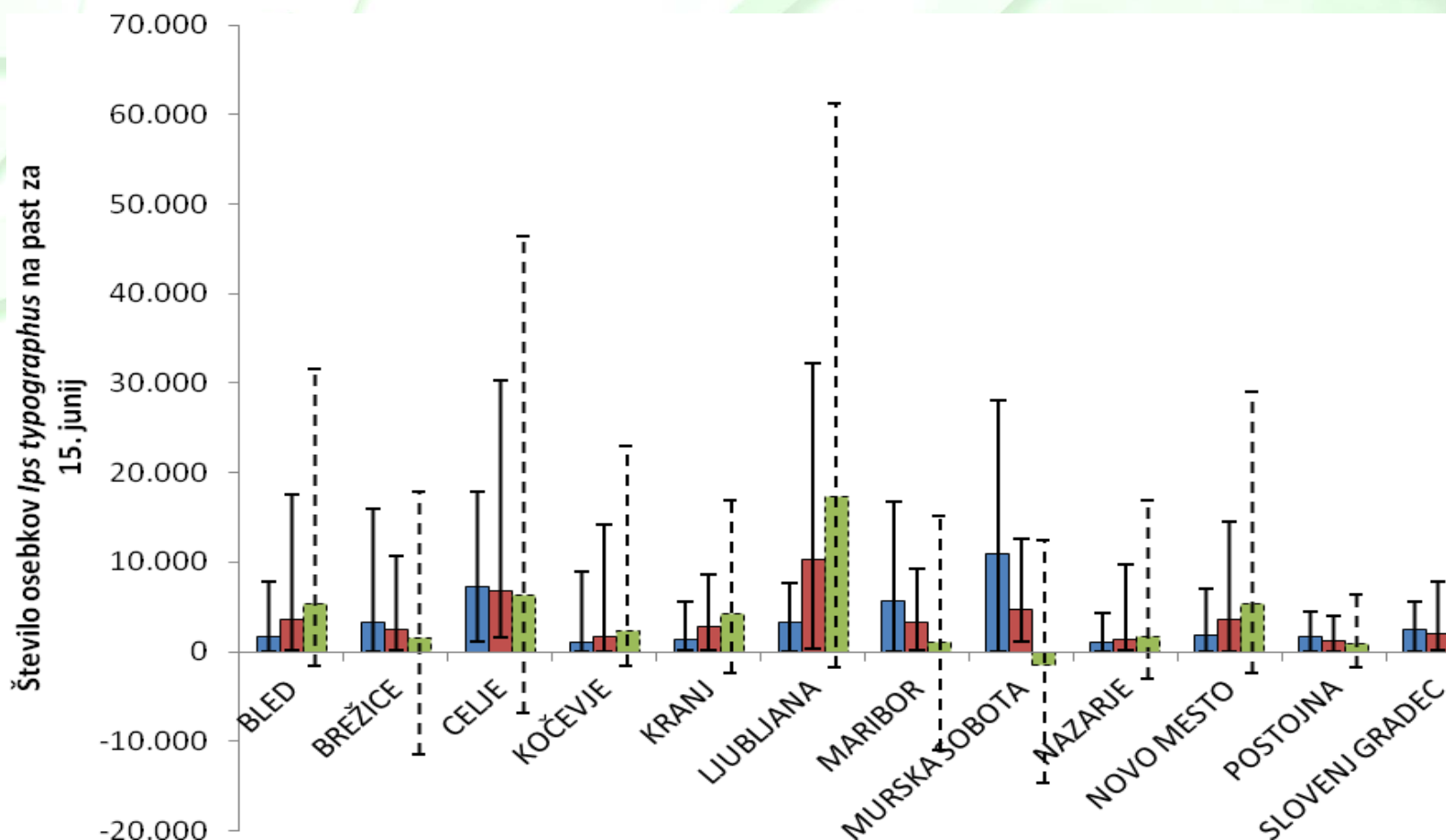

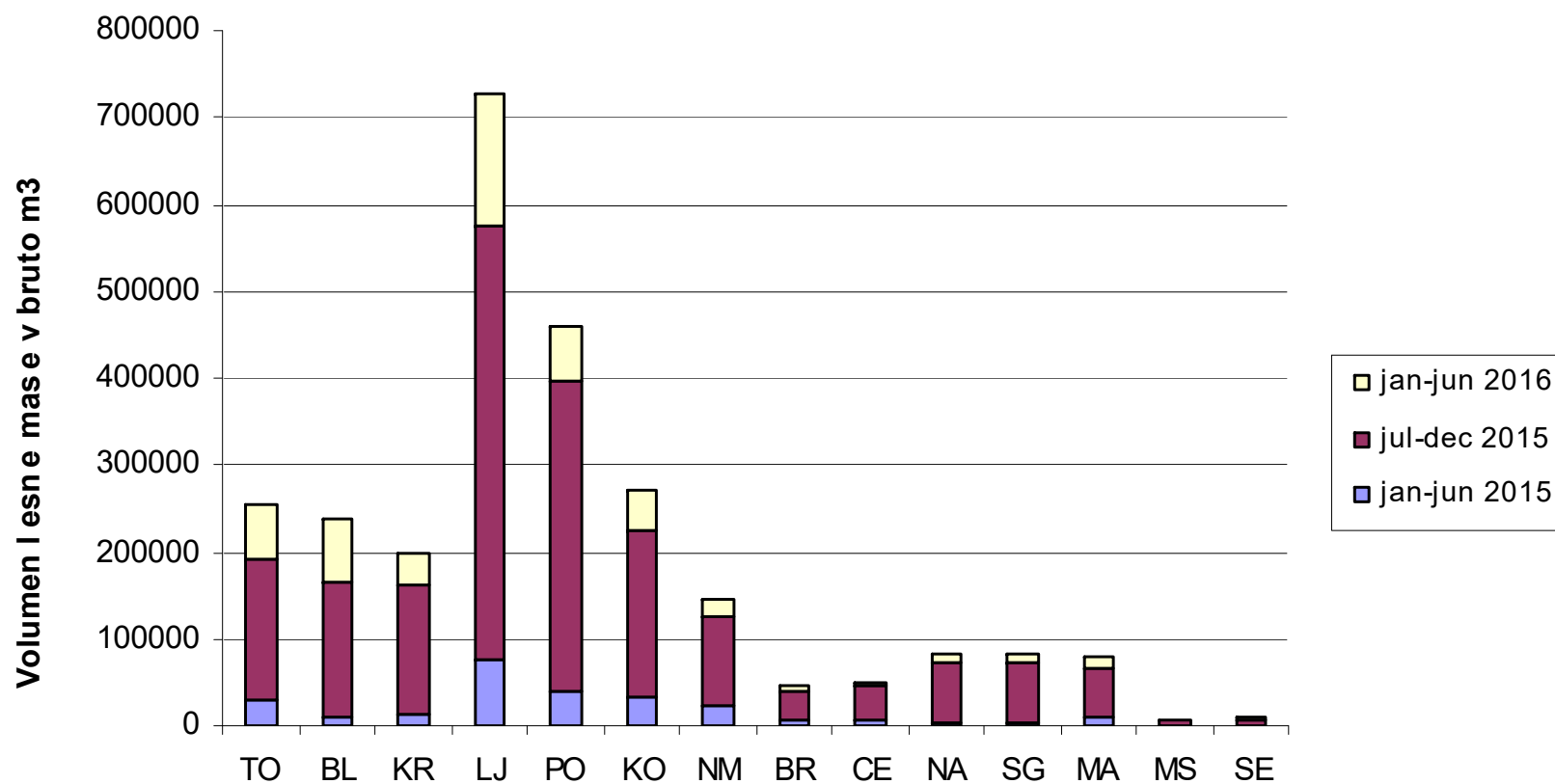
Prognoza razvoja populacij osmerozobega smrekovega lubadarja v letu 2016 na podlagi ulova v kontrolne pasti

Povprečno število (minimum, maksimum) osebkov *Ips typographus* na posamezno kontrolno feromonsko past na 15. junij za leta 2014 (modri stolpci), 2015 (rdeči stolpci) in 2016 (zeleni stolpci).

Odkazilo drevja za posek zaradi podlubnikov od začetka leta 2015 dalje po območnih enotah ZGS

Obvladovanje podlubnikov Kdo, kaj, zakaj, kako, kdaj?

Za izvedbo potrebnih del je v prvi vrsti odgovoren lastnik gozda.

- **ZGS izvaja strokovno svetovalno in izobraževalno službo ter zagotavlja izvajanje potrebnih ukrepov po postopkih ZUP**

Ukrepati pravočasno, hitro, pravilno!

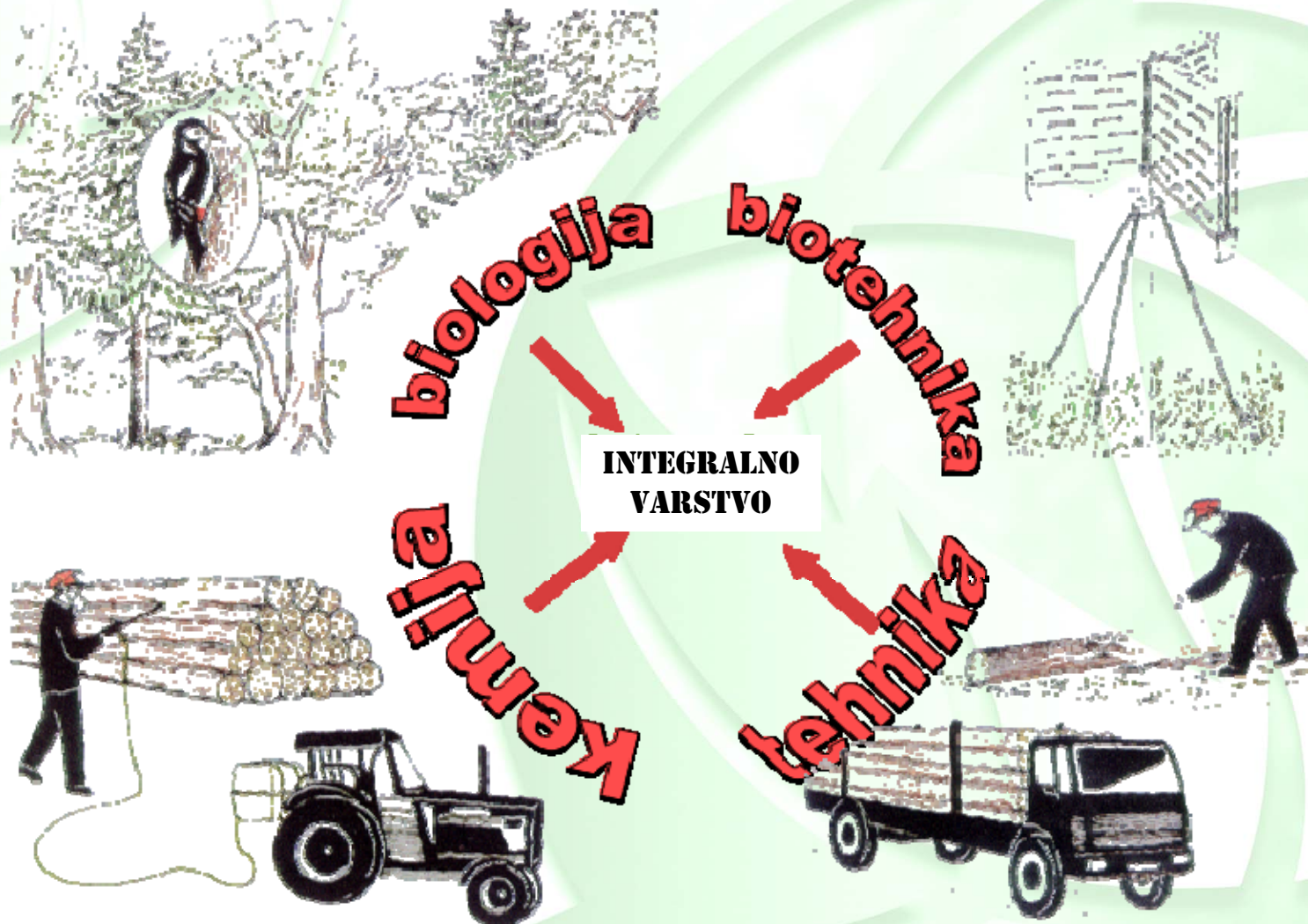
Aktivnosti Zavoda za gozdove Slovenije za obvladovanje podlubnikov

- Reden nadzor ogroženih gozdov (evidentiranje žarišč podlubnikov, spremljanje smrekovih lubadarjev s kontrolnimi pastmi, evidentiranje potrebne sanitarne sečnje sveže poškodovanih iglavcev, prednostno smreke zaradi snega, vetra...)
- Izdajanje C odločb lastnikom gozdov za izvedbo sanitarne sečnje in drugih varstvenih del za varstvo pred podlubniki (vrsta in obseg del, roki za izvedbo del, ureditev sečišča) – **odločba LUB**
- Kontrola izvajanja del po odločbah in po potrebi nadaljevanje postopka po ZUP z izdajo sklepov o dovolitvi upravne izvršbe – **izpis sklepov iz xPd**
- Obveščanje in izobraževanje lastnikov gozdov o podlubnikih in obvladovanju podlubnikov – **predstavitve za lastnike na intranetu**
- Obveščanje javnosti o poškodbah gozdov in izvajanju potrebnih varstvenih ukrepov – **sporočila za javnost na internetu, podatki na ftp**

Obvladovanje podlubnikov

Ukrepi za varstvo pred podlubniki v obdobju namnožitve podlubnikov po žledolomu

Glavni ukrep:

➤ pravočasen **sanitarni posek** lubadark in v naravnih ujmah tekočega leta sveže poškodovanih iglavcev, prednostno smreke, ter **odvoz neobeljenih gozdnih lesnih sortimentov iz gozda v lupljenje in predelavo pred izletom nove generacije podlubnikov iz debel.**

Drugi preprečevalno-zatiralni ukrepi (evidenca 2015):

- kontrolne pasti (2.907),
- kontrolno-lovne nastave (169),
- lupljenje debel in požig lubja v gozdu (2.026),
- kurjenje ali drobljenje s podlubniki napadenih vej in drugih sečnih ostankov (25.295)
- uporaba insekticida na rampnih prostorih in začasnih skladiščih izven gozda kot skrajni ukrep (Storanet: 116; Fastac Forst: 145 I).

Ozka grla pri obvladovanju podlubnikov

Gozdna proizvodnja v Sloveniji je prilagojena na posek 4 mio m³/letno (letni posek pred žledom).

- Premalo izvajalcev sečnje in spravila, ko je potreba po sečnji največja → dvig cen dela
- Zastajanje okroglega lesa ob cestah, zlasti manj kakovostnega → padeč odkupnih cen
- Pomanjkanje lesno predelovalnih obratov v Sloveniji in skladišč z možnostjo izvajanja uničevanja podlubnikov (uporaba insekticida, mokrenje)

Lastniška struktura:

75 % zasebnih gozdov, 22 % državnih g., 3 % občinskih g.

314.000 gozdnih posesti; 461.000 lastnikov gozdov (2,6 ha/lastnika)

Sprememba pravilnika o varstvu gozdov v povezavi z obvladovanjem podlubnikov

- definira začasna skladišča in opremo teh skladišč s feromonskimi pastmi,
- rok za izvedbo potrebne sanitarne sečnje in drugih varstvenih del postavlja ZGS glede na razvojno fazo podlubnikov v žarišču; velikost žarišča; delež iglavcev v preostalem sestoj; vremenske in druge razmere; populacijske značilnosti podlubnikov na območju krajevne enote Zavoda;
- določa lastnikom obveznost obveščanja ZGS o izvedenih delih za obvladovanje podlubnikov;
- določa redno spremljanje kontrolnih pasti na 7 oz. 10 oz. 14 dni, odvisno od temperaturnih razmer, ter modelni izračun začetka rojenja in konca prvega rojenja;
- določa pogoje kurjenja v gozdu za namen zatiranja podlubnikov,

Za večjo učinkovitost delovanja ZGS bi bile potrebne zakonske spremembe.

ZAV

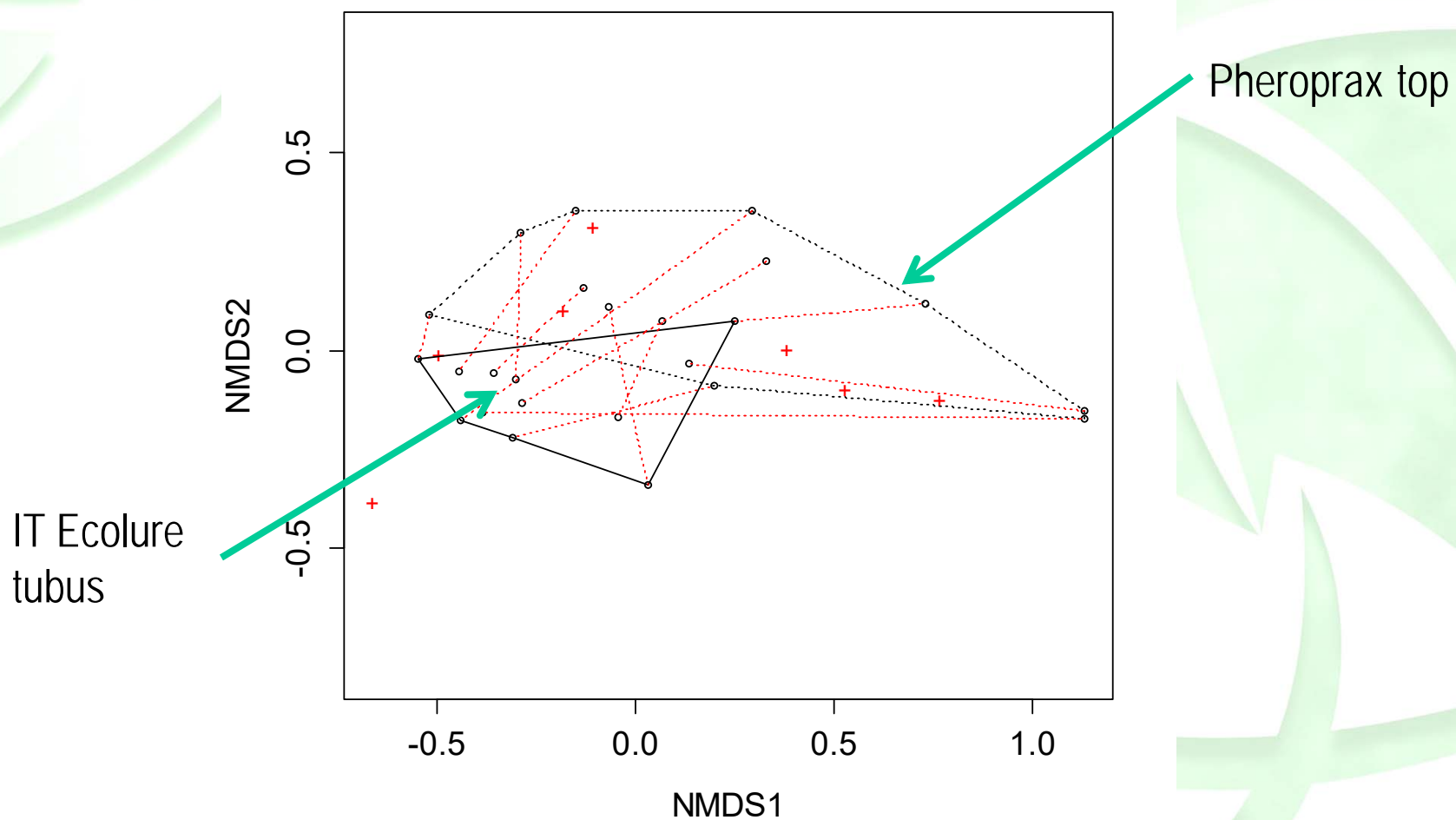
GOZDARSKI INŠTITUT SLOVENIJE
SLOVENIAN FORESTRY INSTITUTE

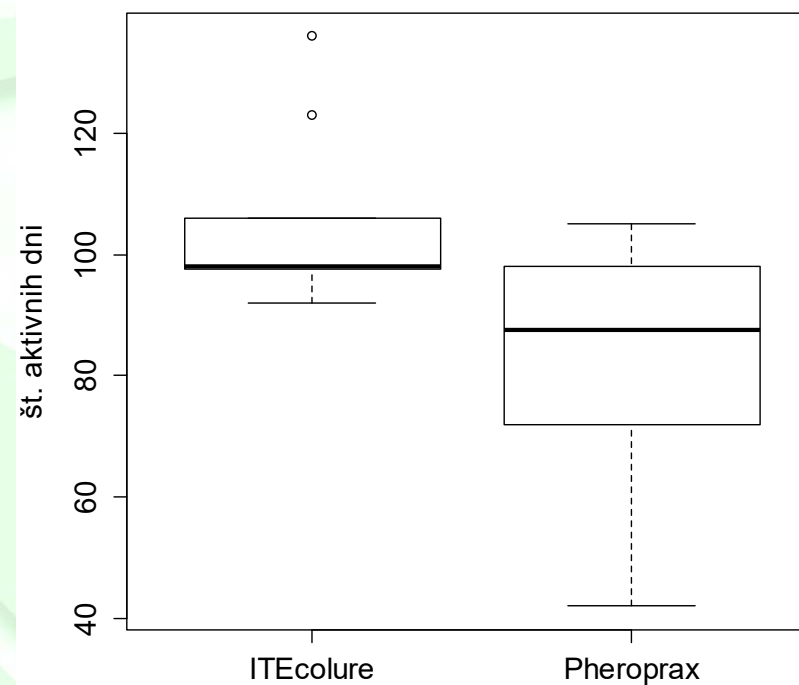
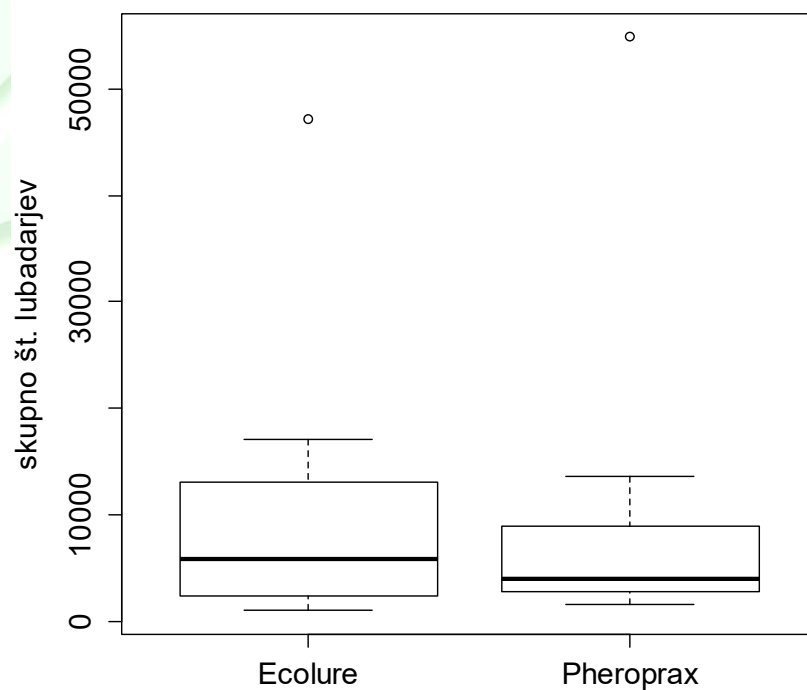

Rezultat testiranja različnih feromonskih vab (GIS, ZGS, 2014)

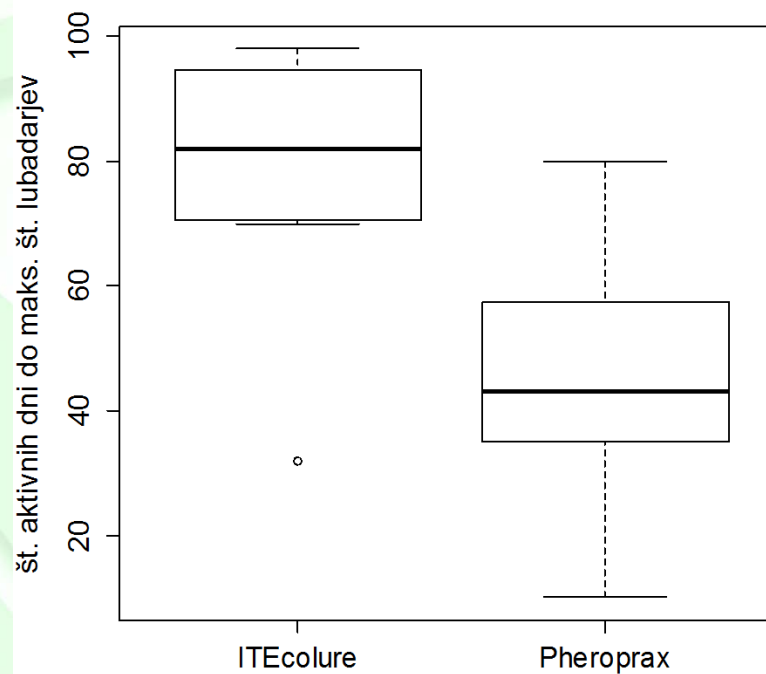
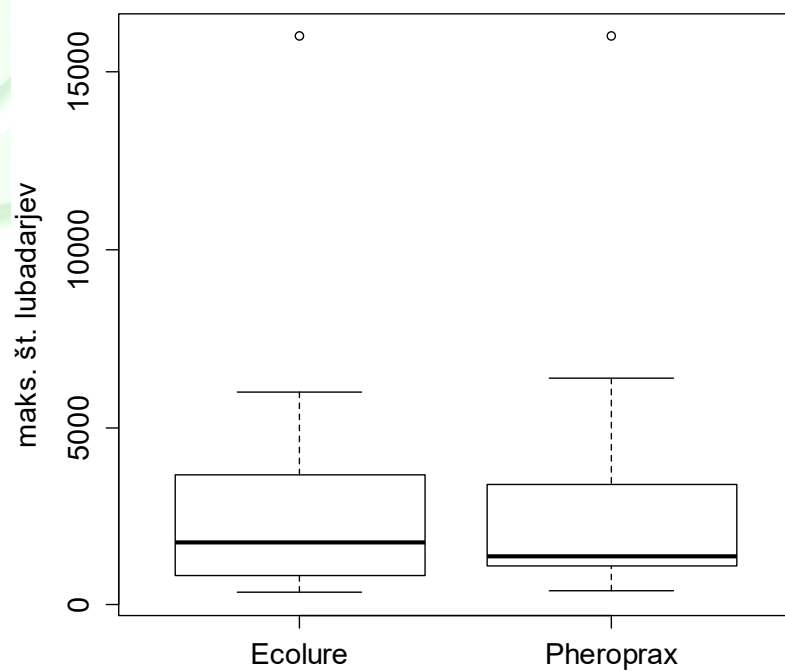

Rezultat testiranja različnih feromonskih vab (GIS, ZGS, 2014)

Rezultat testiranja različnih feromonskih vab (GIS, ZGS, 2014)

Varstvo gozdov pred podlubniki

Ukrepati pravočasno, hitro, pravilno!

- gojenje gozdov primerno tipu rastišča,
- ohranjanje biotskega ravnovesja v gozdnem prostoru,
- redno vzpostavljanje gozdnega reda (zlaganje sečnih ostankov v kupe, lupljenje panjev),
- redna kontrola iglastih gozdov in poškodovanih gozdnih sestojev,
- spremljanje populacije podlubnikov in zdravja gozda → pravočasno ukrepanje,
- uporaba vseh mogočih metod zatiranja.

ZAVOD za GOZDOVE SLOVENIJE

Gozdovi za jutri – ohranimo jih

Hvala za pozornost!

Negujmo slovenske gozdove